

•
בְּעֵינַי
הַרְוַח

בְּעֵינַי הַרוּחַ

נובִּוּיָה יִמְגוּצ'י
מִיֵצֵב פִּיִסוּלִי בְּבִרְזֵל, נִיִּיר וְסֵאוֹנֵד
אוֹצֵרֵת: אוֹרֵה קֵרֵאוּס

הגלריה העירונית לאמנות
מרכז התרבות ע"ש מ. סמילנסקי, רחובות
אוֹצֵרֵת: אוֹרֵה קֵרֵאוּס

תערוכה:
נייר יפני בעבודת יד: יזהר נוימן
אסיסטנטית לאמן: מעין ויכנסקי
הקלטה ועריכת סאונד לעבודה "אור פנימי": רועי ימגוצ'י
תודה לשיר מלר-ימגוצ'י על הליווי והתמיכה המסוריים

קטלוג:
עריכה לשונית: ירון דויד
תרגום לאנגלית: טליה הלקין
צילום וידאו וסטילס: שי בן אפרים
עיצוב והפקת הקטלוג: דנה ודן

© כל הזכויות שמורות
נדפס בתל אביב, מרץ 2021

בתמיכת משרד התרבות והספורט, מנהל התרבות,
המחלקה לאמנות פלסטית, עיריית רחובות,
החברה העירונית רחובות לתרבות, ספורט ונופש

"לָךְ לָךְ - לָךְ אֵלֶיךָ, אֵל עֲצֻמְךָ, אֵל עֲצֻמוֹתָךְ, אֵל ה'אֲנִי" הָאֲמִיתִי שֶׁלְךָ,
אֵל הָאֵין הָאֱלוֹהִי מִקּוֹר כָּל יֵשׁ" [...].¹

הכניסה לתערוכה "בעיני הרוח" של האמן נובויה ימגוצ'י משרה אווירה של שקט ופליאה. מדי פעם נשמע צליל פעמון שקט, הגובר אט־אט במשך דקה, יחד עם האור המתעצם, ולאחר מכן אלו נמוגים יחד בהדרגה. השקט שב לחלל למשך דקה נוספת, וחוזר חלילה. בחלל מוצבים זה לצד מספר פסלים שנעשו מחומרים שונים. רוב העבודות עשויות מתכת: ברזל חלוד או נירוסטה, ולצדן מוצגות עבודות אחרות, קלילות במראן שעשויות מנייר יפני. שילוב זה יוצר לכאורה ניגוד מוחלט, אך כאשר מתבוננים לעומק מתברר שמבחינה רעיונית העבודות נשזרות זו בזו - בדרך סמויה לעין ולעיתים אף גלויה. האין והיש משתלבים יחד באופן המעורר עניין וסקרנות.

ימגוצ'י מתאר כיצד הנייר היפני השברירי נוצר מסיבי צמח התות, המושרים במים בתהליך ידני וטבעי, עד שלבסוף, לאחר הייבוש, נוצר נייר במרקם מעודן. לעומת זאת, בטיפול במתכת האמן משתמש באש שמחשלת אותה בעודה חמה והופכת אותה לגמישה, באופן שמאפשר לשנות את צורתה באמצעות שימוש בהלמות הפטיש. באחד מביקוריי בסטודיו בקיבוץ עין כרמל ימגוצ'י הדגים לעיניי את תהליך הטרנספורמציה של המתכת - תחום שבו הוא עוסק כבר במשך כארבעה עשורים. הוא החל לעבד פיסת מתכת קטנה בצורת גליל, מרכז אותה בהדרגה בלהבה, ומותח אותה באמצעות הלמות הפטיש ומטפל בה באמצעי עיבוד שונים - עד שנחשפה צורה חדשה של גבעול ובקצהו עלה. זהו רגע של פלא המבליח מול העין, כאילו נחשפת איזו מהות פנימית של החומר.

מהלך זה עשוי להעלות על הדעת את דבריו של האמן והתיאורטיקן ואסילי קנדינסקי בדבר מה שגלום בצורה: "הצורה במובנה הצר אינה אלא תיחום שטח אחד במשנהו. דבר זה מציין אותה מבחוץ. אך מכיוון שכל דבר חיצוני טומן בחובו, בהכרח, משהו פנימי (המתגלה בכוח רב או מועט יחסית), יש גם לכל צורה תוכן פנימי. הצורה היא אפוא ביטוי חיצוני של התוכן הפנימי".² הגותו של קנדינסקי היא חלק ממערך של גישות תיאורטיות המבקשות לעסוק בממד הרוחני העמוק של האמנות - עיסוק הקיים באופן מובהק גם ביצירתו של ימגוצ'י, כפי שנראה בהמשך.

בית פנימי, פרט
Inner Home, Detail

נובויה ימגוצ'י, יליד טוקיו, היגר לישראל בגיל 27. הוא הקים משפחה עם שיר ימגוצ'י, אוצרת מוזיאון וילפריד ישראל לאמנות ולידיעת המזרח בקיבוץ הזורע, ומתגורר בכפר האמנים עין הוד. העבודות לתערוכה הנוכחית החלו להיווצר לפני מגפת הקורונה והושלמו במהלכה, בתקופה שבה הקיום היומיומי עבר טלטלה ברחבי העולם. בתקופה קריטית זו אמו של האמן נפטרה, אך בגלל הסגר והמגבלות נבצר ממנו לחזור למולדתו וללוות אותה בדרכה האחרונה. התערוכה מתייחסת לנושא המוות והפרידה מהגוף, כשלב במעגל החיים כפי שהדבר נראה מעיני הרוח, בהסתמך על האמונה שהנפש אינה נכחדת ונכנסת לגוף אחר שמוכן לקבלה. האמונה בגלגול נשמות היא עתיקה ונפוצה בכל התרבויות, אך בייחוד בולטת בתרבויות המזרח.

ימגוצ'י נולד למשפחה נוצרית פרוטסטנטית. אמו נהגה לנגן על אורגן בכנסייה, ואילו אביו, רופא במקצועו, שר במקלה הכנסייתית. בהמשך חייו ימגוצ'י בחר בדרך הזן־בודהיסטית, המושתתת על תורת הבודהה. אחת ממטרותיו הרבות של הבודהיזם היא להביא להפסקת הסבל האנושי (ה"סַמְסַרָה"). הדבר אינו נעשה בידי האל אלא באמצעות הגעת האדם לסאטורי (הארה) בזכות ההתבוננות בטבע העצמי. **חויית הסאטורי היא נקודת מפנה בחיי האדם - מהפכה רוחנית המשנה את האישיות ומלווה בהבנה שהאדם שב הביתה, לעצמו, בדיוק כפי שהוא באמת.**³

התערוכה "בעיני הרוח", כמו תערוכותיו הקודמות של ימגוצ'י, מושתתת על אמונתו ועל אורח חייו. התפיסה הזן־בודהיסטית הובילה אותו להבנה כי הבית האמיתי נמצא בתוכו. שלושת הפסלים המצויים בחלל המבואה - **בית ריק, מדרגות אל החלום ופסנתר ריק** - מכילים צורות דמויות בית, שיש בהן פתח המזמין מבט פנימה. בית זה, המנותק משיוך למקום זה או אחר, מזמן אותנו הצופים לעבור מהמרחב הגשמי ולהקשיב למשכן הרוח שאנו נושאים בתוכנו. החיפוש אחר הבית האמיתי, שאינו נמצא במקום מוגדר כלשהו - לא ביפן או בישראל - הוביל את האמן להתבוננות פנימית ולשחרור של תפיסת הבית החומרי. כך מוטמע בעבודות אלו הרעיון בדבר קיומו של הבית הפנימי אצל כל אדם באשר הוא. כמו כן, הממד הרוחני משתקף באופן שבו רוב העבודות מוארות ונושאות בחלקן צללית חלולה בדמות אדם, באופן המשקף מעין מעגל חיים נצחי: לידה, חיים, מוות ולידה מחדש.

העבודה **נשמה עתיקה**, המוצבת בחלל הגדול, עשויה לוח מתכת שהיה

במקורו שטוח וריבועי, ובאמצעות אש ריכך ועיגל. במרכז המסגרת מונח עובר שמתפתח כבתוך רחם ובו מתעצבת דמותו. על כך אומר האמן: "אני מאמין שהנשמה פוגשת בגוף לאחר מסע רב-שלבים. השכבות הנראות במסגרת המתכתית מציינות שלבים אלו. העובר עשוי נייר יפני שמתכווץ באופן טבעי ופניו מקומטים כפני זקן". חבל הטבור של העובר מחובר לשכבות המתכת, וכך נוצר חיבור בין הפגיע לבין העוצמתי. העבודה מוארת באור הנובע מתוכה, מן הפנים אל החוץ, כביטוי של הרעיון כי האור הוא מקור חיים. על פי אמונתו של האמן, החיים כאמור אינם נכחדים. הזן בודהיזם אינו רואה בגלגול נשמות מטרה כשלעצמה. הלידה מחדש נועדה לתת לאדם הזדמנות נוספת לשחרר את התודעה מן הסבל ומכבלי ההיאחזות ב"אני" ולחוות נירוונה - מצב תודעתי שבו מגיעים להארה והנשמה משתחררת לחופשי מכל גלגולי הגוף.

העבודה **אור פנימי** - שכבר הוזכרה קודם בקצרה - מתבססת על דימוי של פעמון מונומנטלי בגובה 2 מטר ובקוטר 1.45 מטרים. בפעמון מופיע פתח בדמות אדם, ודרכו בוקעים באופן מסונכרן אור וצלילים. האור גובר בהדרגה, עד שנוצרת דמות מוארת ומאורכת המשתקפת על פני הרצפה. כך למעשה נוצרות בעבודה שתי ישויות - האחת נובעת מן האחרת. לאחר מכן האור נחלש בהדרגה ונעלם, במקביל לצליל הפעמון הנמוג אט־אט. עבודה זו מעוררת משיכה להתבונן פנימה לתוך חלל הפעמון הריק, כרצון להיכנס לתוך הריקית החשוכה, לחוות אותה, לגלות בה משמעות אחרת וחדשה.

העיסוק בריקית בא לידי ביטוי במגוון אופנים בתרבות הזן־בודהיסטית. הארכיטקט איסוזאקי אַראטָה כתב את השיר "מא" על גן הַזֶן רְיוֹאֶנְגִי: "**הגן הוא מדיום / להתבוננות / הבחן בחלל הריק / האזן לקול השקט / דמיין את הריק מתמלא**".⁴ בבית היפני מצוי ה"מא" כחלל ממשי וגם כחלל פילוסופי; בציור ה"מא" הוא החלל הריק המאפשר לדיו, על גווניו השונים, להתבלט; בשירה ה"מא" הוא זה שאינו נאמר; בתיאטרון ה"מא" הוא מה שאינו נעשה, ועוד. ה"מא" קרוב ביותר למושג הריקית, או נכון יותר לומר שהוא קרוב לתיאור התלות ההדדית שבין הריקית לבין הצורה.

ימגוצ'י מספר על חוויותיו הקשורות להאזנה לצליל הפעמון וגם לשקט: "בצעירותי עבדתי בבית יציקה לברונזה, שבו יצרו את פעמון המנזר, ותמיד רציתי להבין את מקורו של הצליל העוצמתי שנשמע למרחוק. כיצד נוצר

אור פנימי, נייר יפני עשוי בעבודת יד, תאורה, 2021
Inner Light, Handmade Japanese paper, light, 2021

הצליל הזה? הדבר הזכיר לי את החלל עצמו, את השקט שבין הצלילים העמוקים שמהדהדים למרחוק ומזכירים לנו לחזור הביתה פנימה אל תוך העצמי. בטוקיו שבה גדלתי, עיר סואנת ועמוסה, לעיתים נשמע הצליל מן המקדשים. הרגשתי שניתנה לי האפשרות לנוח על גלי הדיו והתוודעתי למציאות אחרת, שבה הזמן הוא אינסופי ובלתי נמדד."

המיצב **בית פנימי**, המוצג בחלל הקטן של הגלריה, עשוי משורה של שכבות נייר תלויות ובמרכזן פתח בצורת דמות הולכת וקטנה. הדמות מזכירה את זו המופיעה בעבודה **אור פנימי**, אך האפקט שונה. אנו רגילים לראות את המציאות על פי התפיסה החושית שלנו ולחבור מיד לנראה לעין, אך בשל ריבוי המידע אין באפשרותנו לצפות בחלל הריק הסמוי מן העין. כאן הדמות ההולכת ומצטמצמת בממדיה כמו חוזרת למקור שממנו נולדה. שני צינורות חלולים מחוברים לצידי הנייר הראשון בשורה, והצופה מוזמן להקיש עליהם ולהאזין לצליל המהדהד שנוצר ונמוג. הצליל העדין, כמו האור, מתפשט בחלל הריק ואינו מוגבל כמו החומר או הצורה. גם בהקשר זה אפשר לציין את המושג ה"מא" בהתייחסות למרווח הריק שבין שכבות הנייר למרחב ולשקט העמוק שבין הצלילים, שהצופה מוזמן להתעמק בו. בהקשר זה אפשר לציין יצירות שכיוונו את הצופה להאזנה לשקט, דוגמת יצירתו הנודעת של ג'ון קייג', "ארבע דקות ושלושים ושלוש שניות" (1952), שבמהלכה אף כלי אינו מנגן שום צליל, במטרה לעודד האזנה לחוויה הפנימית בשונה מהרעש הבלתי פוסק של החיים.

בעבודה **מעלה** מופיעה להקת ציפורי נחושת, שקיבלה מעטפת של פטינה-תרכובת ירוקה שנוצרת במשך הזמן על משטח מתכתי. הציפורים תלויות מהתקרה, ממריאות מתוך לוח נחושת מעוגל בצורת חצי כיפה, והאור שבוקע מתוכו מדגיש את הריקות שהותירו מאחור לאחר שיצאו לדרך לא נודעת. בתוך הריק שהשאירו הציפורים אפשר לזהות שכבת מלח, הנתפס כבעל עוצמה מטהרת בתרבות היפנית. כך, למשל, בסומו - אמנות לחימה יפנית שנערכת בין שני מתאבקים גדולי גוף - המלח נזרק לאוויר לפני הקרב, כחלק מטקס של טיהור הזירה. כמו כן, קיים מנהג קדום נוסף שבו זורקים מלח על אדם שחוזר מהלוויה.

בעבודה **שחרור** נראית דמות שצפה מתוך לוח נירוסטה מחושל ומלוטש. במרווח הדק שבין הדמות לבין הלוח מוקרן אור, היוצר סביבה הילה

כמסגרת מוארת. הנירוסטה המבריקה נראית כמראה נוצצת, שונה לחלוטין מן המתכות החלודות הנראות בפסלים האחרים. מבחינת התוכן, העבודה נקשרת ליתר העבודות המוצגות בתערוכה - למחזורי הלידה, החיים, המוות והלידה מחדש. הדמות הצפה כמו נולדת ונעלמת בו־זמנית, חסרת משקל, משוחררת מגופה. ימגוצ'י מספר: "אמי, שהייתה שנים רבות בבית חולים לפני פטירתה, שכבה במיטת מתכת ללא יכולת לנוע. התחושה שהיא השתחררה לחופשי מגופה ליוותה אותי בעבודה זו".

כל העבודות בתערוכה מספרות את סיפור חייו של ימגוצ'י. זוהי בעצם אוטוביוגרפיה חזותית שהאמן מצליח להעביר בדרכו הצנועה ובאסתטיקה מדויקת. במסגרת זו הוא מתייחס למות אמו בטבעיות, מתוך אמונה כנה שאכן קיים גלגול נשמות. דוגמה נוספת לאובדן שהוביל את ימגוצ'י ליצור סדרת עבודות היא השריפה שפרצה בעין הוד ב־1989 ובעקבותיה ביתם נשרף והטבע סביב נותר חרוך ושחור. ימגוצ'י השתמש בחלקים של עץ טבעי מפוחם שנותר מהשריפה ושילב בהם חלקי מתכת מחושלת. השילוב בין ניגודים כמו יצירה והרס, בין הגלוי לנסתר, התבטא בסדרת עבודות שהוצגה ב־2011 בתערוכה "בעירה פנימית" (המוזיאון לאמנות המזרח הרחוק ע"ש יחיאל נהרי, רמת גן; אוצר: עודד אברמובסקי). בקטלוג התערוכה כתבה שיר מלר־ימגוצ'י: "עם בוא הגשם הראשון הופיע ניצן ראשון במקום שהותיר אחריו גזע שחור והאדמה התכסתה בירוק רענן. ההתאוששות המהירה של הטבע הראתה שכוח החיים בכל עוצמתו ממתין מתחת לפני האדמה כדי להופיע שוב. התובנה שהשריפה איננה סוף, אלא חלק ממעגל החיים הטבעי, השפיעה גם על התייחסותו של ימגוצ'י לחומר"⁵.

אורה קראוס

1 זאב בש, במעגלות זן - מסע אל האני, ירושלים: כתר, 1987, עמ' 9.
2 ואסילי קנדינסקי, על הרוחני באמנות - בייחוד בציוור, ירושלים: מוסד ביאליק, 1994, עמ' 55.
3 בש, במעגלות זן, 1987, עמ' 14.
4 יעקב רו, זן בוד היום - פילוסופיה ואסתטיקה, תל אביב: הוצאת משרד הביטחון, 2006, עמ' 165.
5 נובויה ימגוצ'י, בעירה פנימית, קטלוג תערוכה, רמת גן: המוזיאון לאמנות המזרח הרחוק ע"ש יחיאל נהרי; אוצר: עודד אברמובסקי, 2011, עמ' 11.

מסנתר ריק, פויט
Empty Piano, detail

נשמה עתיקה, מתכת מחושלת, נייר יפני עשוי בעבודת יד, תאורה, 2021
Ancient Soul, Forged metal, hand made Japanese paper, light, 2021

בית פנימי (מציב), נייר, עשוי בעבודת יד, 2021
בשני צידי המוצב הפגשו שני צינורות חלולים. ניתן להקיש, ולחזוץ לרדף הצליל

Inner Home, Handmade Japanese paper, 2021

On both sides of the installation are two hollow tubes. You may knock the tubes together and listen to the sound

בית פנימל, פרט
Inner Home, Detail

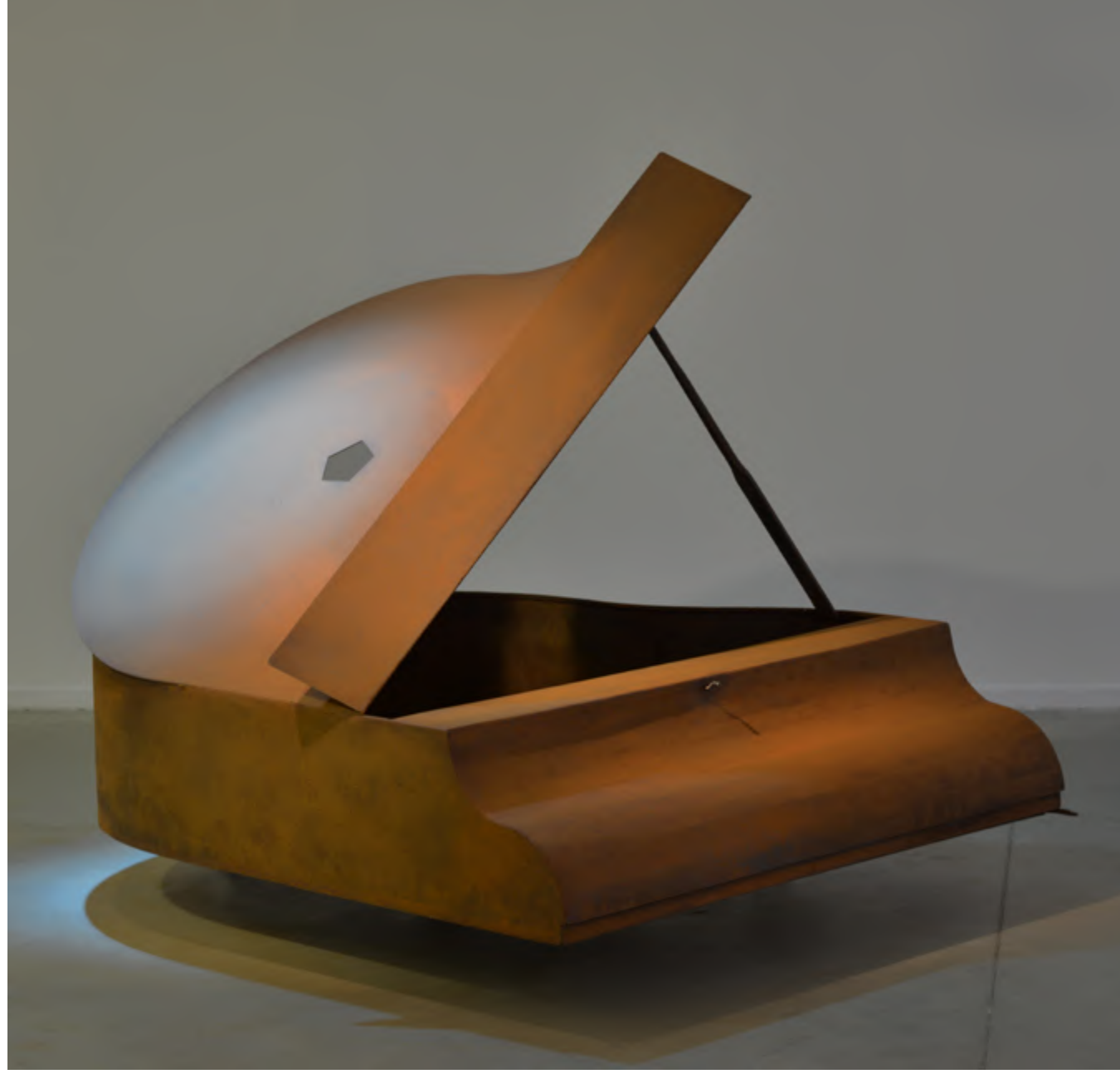

שחרור, לוח נירוסטה מלוטש ודמות שוכבת, תאורה, 2021
Release, Polished stainless steel and lying figure, light, 2021

מדגות אל חלום, מתכת, מראות, תאורה, 2019
Stairs to the Dream , Metal, mirrors, light, 2019

מסנור רזק, מחכת, חיבת נגינה (לחן: יחזקאל רז, דמדומים, עיבוד: ערן חרמוני) 2019.
סיבוב הידיה הנעוצה בפסנתר מפעיל את חיבת נגינה.

Empty Piano, Metal, music-box, (Twilight, melody: Yechezkel Raz, Arrangement: Eden Hermony)

frame resembling a halo. The gleaming steel resembles a polished mirror, in stark contrast to the rusty metal of which the other sculptures are composed. Thematically, this work is similarly related to the cycle of birth, life, death and rebirth. The floating figure appears to be simultaneously in the process of being born and of disappearing, weightless and freed from her body. As Yamaguchi recounts: "My mother, who had been hospitalized many years before her death, lay in a metal bed, unable to move. The sense that she had been freed of her body accompanied me in this work."

The other works in the exhibition are similarly related to Yamaguchi's life story. This is, in fact, a visual autobiography, transmitted by the artist with the modesty and aesthetic precision that characterize his work. In this context he treats his mother's death as a natural stage in the cycle leading to reincarnation. Another example of a loss related to the creation of this series of works is the fire that broke out in Ein Hod in 1998, destroying the artist's home and leaving the surrounding natural environment scorched and blackened. Yamaguchi used pieces of carbonized wood that survived the fire, combining them with forged metal. The combination of contrasts – creation and destruction, revelation and concealment – was given expression in a series of works presented in 2011 in the exhibition "Inner Fire" (Yechiel Nahari Museum of Far Eastern Art, Ramat Gan, curator: Oded Avramovsky). As Shir Meller-Yamaguchi wrote in the exhibition catalogue: "With the arrival of the first rains, the first blossom appeared in the space left behind by a black tree stump, and the earth was covered in a fresh carpet of green. The rapid recovery of nature revealed that the force of life, with all of its power, awaits beneath the surface of the earth. The understanding that the fire was not the end, but part of the natural cycle of life, also influenced Yamaguchi's treatment of the material."⁵

Ora Kraus

- 1 Z. Besh, *The Spheres of Zen, Journey to the "I"*, Jerusalem: Keter, 1987, p. 9, in Hebrew.
- 2 Wassily Kandinsky, *Concerning the Spiritual in Art*, trans. Michal T. H. Sadler, Auckland, New Zealand: The Floating Press, 2008.
- 3 Besh, p. 14.
- 4 Jacob Raz, *Zen Buddhism – Philosophy and Aesthetics*, Tel Aviv: Ministry of Defense Publishing, 2006, p. 165, in Hebrew.
- 5 Nobuya Yamaguchi, *Inner Fire, exh. cat.*, Ramat Gan: Yechiel Naharim Museum of Far Eastern Art, curator: Oded Avramovsky, 2011, p. 11, in Hebrew.

בית ריק, מחכה, תוכה נגינה, (אריק סאטי: Gnossienne no.1, עיבוד: עדן חרמוני, 2019.
סיבוב הידית הנוצרה בפסנתר מפעיל את תוכה נגינה.
Empty Home, Metal, music box (Erik Satie: Gnossienne no.1 arrangement: Eden Hermony)
You may turn the handle clockwise and listen to the sounds

the Zen garden Ryoanji: “The garden is the medium / of observation / attend to the empty space / listen to the still voice / imagine the void being filled.”⁴ In the Japanese home, “ma” exists as both an actual and a philosophical space; in painting, “ma” is the empty space that enables the ink, with its various shades, to stand out; in poetry, “ma” is what remains unsaid; in theater, “ma” is the untaken action, and so forth. “Ma” is closest to the idea of emptiness, or more precisely to the description of the mutual dependency between emptiness and form.

Yamaguchi shares his experiences of listening to chiming bells, as well as to silence: “In my youth I worked in a bronze foundry, where monastery bells were made. I always wanted to understand the source of that powerful sound, which can be heard from afar. How is that sound created? It made me think of the space itself, of the silence between the deep, resonant sounds that reminds us to return home, to the self. Tokyo, the city where I grew up, is busy and crowded. Yet sometimes, hearing the bells tolling in the temples, I felt that I could rest on the waves created by their echo, and enter another reality, in which time was infinite and immeasurable.”

The installation **Inner Home**, which is displayed in the smaller gallery space, is composed of a series of layered sheets of paper, whose center contains an aperture in the form of a diminishing figure. It is reminiscent of the figure in the work **Inner Light**, yet the effect is different. We are accustomed to seeing reality as it is perceived by our senses and to relate to what is visible to the eye, yet due to the influx of information, we are unable to observe the empty space that remains invisible. Here, the figure’s dimensions are reduced, as if it were returning to the point of origin where it was born. Two hollow tubes are connected to the sides of the first sheet of paper, and the viewer is invited to strike them and listen to the resonating sound, which viewers are invited to contemplate. In this context, one can also call to mind earlier works by other artists which invited the audience to listen to the silence, such as composer John Cage’s well-known “Four Minutes, Thirty-Three Seconds” (1952), in the course of which no sounds emanate from instruments, in an attempt to encourage attention to inner experience, in contrast to the constant noise of life.

The work **Ascension** features a flock of copper birds covered in a

אור פנימי, פרט
Inner Light, Detail

patina – a thin green layer formed over time on metal surfaces. The birds are suspended from the ceiling, alighting from a copper half-dome that is illuminated from within. The light underscores the emptiness left behind when embarking on a journey towards the unknown.

Identifiable in the space left behind by the birds is a layer of salt, perceived as having a purifying power in Japanese culture. So, for instance, in Sumo – a Japanese martial art in which two heavy wrestlers combat each other – salt is thrown into the air prior to the match, as part of a ritual meant to purify the ring. Another ancient custom involves throwing salt on a person returning from a funeral.

In the work **Release**, a figure appears to be floating out of a polished sheet of stainless steel. Light emanates out of the narrow gap between the figure and the surface, so that it is surrounded by an illuminated

deep spiritual dimension of art – a concern that is clearly also present, as I will describe below, in Yamaguchi’s work.

Nobuya Yamaguchi, who was born in Tokyo, immigrated to Israel at age 27. He established a family together with Shir Meller-Yamaguchi, the curator of the Wilfrid Israel Museum for Oriental Art and Studies in Kibbutz Hazorea, and lives in the artists’ village Ein Hod. He began creating the works for the current exhibition prior to the outbreak of the COVID-19 pandemic, and completed them in its course, as everyday existence underwent an unprecedented crisis worldwide. During this critical period, the artist’s mother passed away, yet due to the lockdown and related restrictions, he was unable to return to his homeland and accompany her on her last journey. The exhibition relates to the subject of death and departure from the body, as a stage in the cycle of life, seen through the eyes of the spirit and based on the belief that the soul does not perish, and is reincarnated in another body ready to receive it.

Belief in reincarnation is ancient and prevalent in many cultures, and especially so in the Far East. Yamaguchi was born into a Protestant family. His mother played the organ at church, and his father, a doctor, sang in the church choir. Later on in life, Yamaguchi chose to follow the path of Zen Buddhism. One of Buddhism’s many goals is to lead to the end of human suffering (“Samsara”) – not through divine intervention but through a process of enlightenment (“Satori”), thanks to the observation of the nature of the self. **The experience of Satori is a turning point in human life – a spiritual revolution that transforms one’s character, and is accompanied by the understanding that one has returned home, to one’s true self.** ³

The exhibition “In the Eyes of the Spirit,” like Yamaguchi’s earlier exhibitions, is based on his beliefs and his way of life. Zen Buddhism has led him to the understanding that his true home is within himself. The three sculptures placed in the gallery lobby – **Empty House, Staircase to the Dream** and **Empty Piano** – contain forms resembling houses, whose apertures invite viewers to glance inside. These houses, which are detached from any specific place, invite us, the viewers, to transport ourselves from the material realm, and pay attention to the dwelling of the spirit within us. The quest for one’s true home, which is not located in a defined place – neither in Japan nor in Israel – has led the artist to

engage in a process of internal observation, while freeing himself of the attachment to a concrete, material home. These works are thus imbued with a belief in the home that exists within every human being. Their spiritual dimension is further reflected by the lighting: some of them contain a hollow human silhouette, reflecting an eternal cycle – birth, life, death and rebirth.

The work **Ancient Soul**, which is located in the central gallery space, is composed of a sheet of metal that was originally flat and square, before being softened and rounded by means of fire. At the center of the frame is a fetus, which appears to be growing and taking form in the uterus. As the artist states: **“I believe that the soul encounters the body at the end of a journey composed of multiple stages. The layers visible within the metal frame allude to these stages. The fetus made of Japanese paper is naturally contracted, and his face is wrinkled like that of an old man.”** The fetus’ umbilical cord is connected to the layers of metal, creating a connection between a vulnerable and a powerful entity. The work is illuminated by a light that comes from within, radiating from the interior outward, expressing the idea that light is the source of life. As the artist believes, life never ends. Zen Buddhism does not view incarnation as a goal in and of itself. Rather, rebirth is meant to endow humans with another opportunity to free their awareness of suffering and of the attachment to the “self” and to experience Nirvana – the state of consciousness enabling enlightenment, in which the soul is finally free of its incarnation in a physical body.

The work **Inner Light** – mentioned above – is based on an image of a monumental bell measuring two meters in height and 1.45 meters in diameter. Set into the bell is an aperture in the form of a human figure, from which light and sounds emerge in synchrony. The light gradually grows brighter, until a lit, elongated figure is reflected on the floor. In this manner, the work comes to contain two entities – one emerging out of the other. The light then gradually dims and vanishes, parallel to the slowly subsiding chime of the bell. This work compels us to look into the space of the empty bell, to enter the dark void, experience it, and reveal a new and different meaning within it.

Emptiness has been given various expressions in Zen Buddhist culture. As the architect Isozaki Arata writes in the poem “Ma,” which speaks of

אור פנימי, פרט
Inner Light, Detail

“Journey inwards – to your true ‘self,’ to the divine absence that is the source of all presence.”¹

The entrance to artist Nobuya Yamaguchi’s exhibition “In the Eyes of the Spirit” induces a sense of calm and wonder. Every so often one hears the soft chime of a bell, which grows louder over the course of one minute as the light brightens, and then gradually dims as the sound disappears. Silence returns to the space for the following minute, and then the cycle restarts. Positioned in the gallery space one alongside another are a number of sculptures composed of various materials. Most of the works are made of metal: rusted iron or stainless steel. Beside them are additional, ethereal works composed of Japanese paper. At first glance this combination of materials seems to create a stark contrast, yet an in-depth examination reveals that, from a conceptual viewpoint, the works are all intertwined – implicitly in some instances, and explicitly in others. Absence and presence come together in a compelling and intriguing manner.

Yamaguchi describes how the fragile Japanese paper is produced from fibers originating in the bark of the mulberry tree, that are soaked in water in a manual, natural process. After they are dried, the fibers form a delicately textured sheet of paper. In contrast, when molding metal the artist uses flames to forge it and render it flexible, so that it can be shaped by means of a hammer. During one of my visits to Yamaguchi’s studio in Kibbutz Ein Carmel, he demonstrated the transformation of such a metal sheet – a process he has been engaging in for the past four decades. He began working a small, cylindrical piece of metal, gradually softening it in the flames, hammering it in order to stretch it and manipulating it with various processes. The end result was the revelation of a new form, a stem with a leaf at its tip. At such moments, which wondrously materialize before the observing eye, the matter’s inner essence seems to be unveiled.

This process may call to mind the words of the artist and theorist Wassily Kandinsky: “Form, in the narrow sense, is nothing but the separating line between surfaces of color. That is its outer meaning. But it has also an inner meaning, of varying intensity, and, properly speaking, form is the outward expression of this inner meaning.”² Kandinsky’s thought is part of a system of theoretical approaches to the

Rehovot Municipal Art Gallery

Smilanski Culture Center

Curator: Ora Kraus

Exhibition:

Japanese hand-made paper: Izhar Neumann

Artist's Assistant: Maayan Vichansky

Sound editing for Becoming light: Roy Yamaguchi

Thanks to Shir Meller-Yamaguchi for the continuous support

Catalogue:

Translation: Talia Halkin

Hebrew editing: Yaron David

Video and stills photography: Shay Ben Efraim

Design and production: Dana and Dan

© All rights reserved

printed in Tel Aviv, March 2021

With the support of the Department of Plastic Arts,
the Culture Administration, Ministry of Culture and Sports
Department of Culture and Art, Rehovot Municipality,
Rehovot's Municipality Company for Culture and Sports

•
In the
Eyes
of the **Spirit**
•

Nobuya Yamaguchi

installation, iron, paper and sound

curator: Ora Kraus

.

In the
Eyes
of the Spirit